881/11

Den 12. december 2011 blev i sag nr. 80.019:

xxxxxxxxx xxxxxxxx xxxx
xxxxxx xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har firmapensionsordning i PFA Pension. Hun klager over, at selskabet fra den 1/2 2008 ikke har anset hendes erhvervsevne for nedsat til 1/3.

Selskabet henviser til, at der er lægelig dokumentation for, at klagerens erhvervsevne er nedsat med 1/2, men ikke med 2/3.

Forsikringen giver ret til udbetaling af hel invalideydelse ved en erhvervsevnenedsættelse på mindst to tredjedele og ret til udbetaling af halv ydelse ved en erhvervsevnenedsættelse på mellem halvdelen og to tredjedele.

Klageren, blev sygemeldt den 28/11 2004 fra sit arbejde som salgsassistent på grund af smerter i ryg samt venstre ben og fod. Det viste sig, at der var tale om en diskusprolaps. Selskabet udbetalte midlertidige ydelser fra den 28/2 2005 til den 1/2 2008, hvor selskabet vurderede, at klagerens generelle erhvervsevne var nedsat med halvdelen, men ikke med 2/3. Som følge heraf udbetalte selskabet herefter halve ydelser. Den 3/11 2005 blev klageren bevilget fleksjob, og den 1/6 2007 startede hun i fleksjob på sin hidtidige arbejdsplads 15 timer om ugen med 2/3 løntilskud. Efter det oplyste var hendes effektive arbejdstid 12 1/3 timer. Hun blev opsagt fra fleksjobbet med fratræden den

31/3 2009. Med henblik på en ny vurdering af klagerens arbejdsevne iværksatte kommunen en arbejdsprøvning, som klageren påbegyndte den 4/1 2010.

Klageren var utilfreds med, at selskabet havde nedsat ydelserne, hvilket hun klagede over til nævnet den 17/2 2009. Ved kendelse nr. 75.644 af 23/8 2010 kom nævnet frem til følgende resultat:

> "Nævnet udtaler:
> Efter sin gennemgang af sagen - herunder de lægelige og kommunale akter - finder nævnet ikke anledning til at kritisere, at selskabet som sket har anset klagerens erhvervsevnetab for nedsat med halvdelen og ikke med 2/3. Dette er ikke ensbetydende med, at der fremadrettet kan træffes en anden afgørelse, når resultatet af den påtænkte arbejdsprøvning foreligger."

Klageren rettede på ny henvendelse til selskabet den 4/10 2010 og oplyste, at der forelå resultat af arbejdsprøvningen, som dokumenterede, at hendes erhvervsevne var nedsat med 2/3.

Selskabet indhentede herefter de kommunale sagsakter og foretog en fornyet vurdering af sagen.

Om arbejdsprøvningen, som fandt sted i perioden fra den 4/1 til den 1/4 2010, hedder det i kommunens arbejdsevnevurderingsjournal bl.a.:

> "**Dato: 10.02.2010**
> …
> [Klager] arbejdede 4 dage om ugen på … og 1 dag om ugen hjemmefra. Tidsrummet var 8.30-10.30.
>
> [Klager] gav udtryk for at hun stadig havde mange smerter fra sin ryg og fysisk aktivitet var stadig et problem for hende.
> [Klager] gav bl.a. udtryk for at aktiviteten før hun skulle køre på …, forstærkede smertebilledet. Den hjemmearbejdsdag hun havde 1 gang om ugen, kunne foregå i et andet tempo og var knapt så stressende, da hun ikke skulle nå noget til et bestemt tidspunkt.
> Arbejdspladsindretningen var OK og fungerede hensigtsmæssigt.
>
> Dagligdagen fulgte et mønster, hvor [klager] arbejdede ved sit skrivebord ca. 15 min. og lå i sin liggestol ca. 15 min.
> De 15 min. liggende brugte hun på at gennemgå tekster, som hun i forvejen havde printet ud.
> Arbejdstiden var effektiv forstået på den måde, at tiden hvor [klager] lå ned, også blev udnyttet.
>
> På spørgsmålet, om det var muligt at øge i tid, blev det blankt afvist af [klager]. Hun anså det for helt usandsynligt at komme op på f.eks. 3 timer dagligt.

Skånehensynene vurderes til at være fuldt ud tilgodeset, hvilket også blev bekræftet.

[Klager] gav udtryk for, at hun måske ville kunne arbejde mere effektivt hjemmefra, da hun dels har bedre muligheder for at restituere og hun dels har indrettet sit hjem anderledes.

Det aftaltes at vi prøver med 2 hjemmearbejdsdage og 3 dage på …
…
Begge parter udtrykte tilfredshed med samarbejdet og socialt er der intet at sige det på.

Dato: 25.02.2010
Notat på : …, [klager]
…
Forud for etableringen af praktikken, har jeg forsøgt etablering af praktik adskillige steder. Uden held.
…
Til slut fik vi kontakt til …, der, ikke uden en vis tøven, var indstillet på at prøve.
Det har med andre ord været en uhyre vanskelig opgave, overhovedet at finde et praktiksted, hvor [klagers] skånehensyn, og fagligheden blev tilgodeset.

Grunden til at virksomhederne har afvist at ville gå ind i en egentlig praktik, har primært været de udtalte skånehensyn, hvor [klager] har skullet have muligheden for at ligge ned, i sin medbragte specialstol, suppleret med en varmepude. Det har virksomhederne ikke kunnet rumme. Enten af fysiske pladsårsager, eller også fordi de ikke har fundet det hensigtsmæssigt, at en medarbejder skulle ligge ned halvdelen af tiden, evt. med andre medarbejdere i samme lokale.

En anden årsag til at virksomhederne har vægret sig ved at indgå i en praktik, har været det meget lave timetal, og de ressourcer der forholdsvis har skullet investeres i opholdet.
…
Afgørelsen fra 'Aktiv …' rejser spørgsmålet, om det overhovedet er realistisk at finde et fleksjob til [klager] på de præmisser som er gældende. Sagt med andre ord. Det kan godt være [klager] er til rådighed for et fleksjob, men det er højst sandsynligt, at arbejdsmarkedet ikke er til rådighed for [klager]!
…
Spørgsmålet om en hjemmearbejdsplads har også været berørt, og kunne måske være en mulighed, da [Klager] skal bruge meget tid og mange kræfter på at gøre sig klar til at tage af sted om morgenen. Alligevel er det ikke ideelt, da virksomhederne også gerne vil have en dialog, og fysisk kontakt med deres medarbejdere. På … har det da været afprøvet, men alligevel er virksomheden ikke interesseret i et ansættelsesforhold
…
[Klager] har en begrænset mobilitet, da hun angiveligt ikke kan holde til at køre ret langt, selvom hun råder over bil.
Det sætter naturligt grænser for, hvor vi kan orientere os jobmæssig.
…
Afslutningsvis vil jeg konkludere, at jeg ikke opfatter det for værende realistisk, eller muligt at finde et reelt fleksjob til [klager].
…
Ressourceudvikling
26-08-2010 **Sagsbehandlers vurdering**

> Det vurderes at være en udviklingsmulighed i arbejdstiden - såfremt der bliver tale om en hjemmearbejdsplads, eller meget kort afstand til jobbet. Dette kunne betyde et lidt højere ugentligt timetal."

Kommunen vurderede herefter, at klagerens arbejdsevne var under en 1/3 af en fuldtidsstilling, hvilket også var tilfældet i det tidligere fleksjob, men at hun kunne varetage et fleksjob på deltid.

Af arbejdsevnevurderingsjournalen fremgår yderligere bl.a.:

> "19-02-2010 **Vurdering fra lægekonsulent - dateret 23.11.2009**
>
> Tilstanden er stort set beskrevet uændret med fortsatte smerter, dog også nu i venstre arm. Der er ikke forslag om yderligere behandling ud over formentlig træning. Herom kan tilføjes, at ridning formentlig kan styrke rygmuskulatur og bedre balance, men det er nok en myte, at ridning ikke er rygbelastende. Der er beskrevet et ganske højt funktionsniveau i hjemmet i forhold til det krævede i et fleksjob indenfor kontorområdet med alle skånehensyn tilgodeset.
>
> Der er nævnt nogle psykiske træk, som kan have betydning for håndtering af en smertetilstand, og det kunne være hensigtsmæssigt at overveje at indhente resultat fra tidligere forløb hos psykolog, alternativt indhente en psykologisk vurdering med henblik på, om der her kunne findes redskaber, som kunne bedre klientens tilstand.
> …
> 09-06-2010 **Personlig samtale**
> [Klager] fortæller, at hun ikke længere oplever, at der er tale om en psykisk belastning, da hun over tid og på grund af ophold på … rygcenter og smerteklinik har fået de nødvendige redskaber til at komme videre. Hun har accepteret sin tilstand og prøver at se muligheder frem for begrænsninger og mener fortsat at have gode kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet. [Klager] mener selv at helbredet er bedre end i 2005. Større funktionsniveau og har lært at gøre tingene på en anden måde - kompensere for helbredsgenerne."

Selskabet vurderede, at klagerens erhvervsevne forsat var nedsat til 1/2, men ikke til 1/3, hvilket blev meddelt klageren i brev af 24/1 2011.

Klageren har indbragt sagen for nævnet ved klageskema underskrevet den 15/2 2011 med påstand om, at selskabet skal udbetale fulde ydelser fra den 1/2 2008.

Selskabet fastholder i brev af 1/3 2011 til nævnet sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Det er PFA Pensions vurdering, at der er lægelig dokumentation for, at [klagers] erhvervsevne er nedsat med halvdelen, men ikke med mindst to tredjedele fra den 1. februar 2008.
>
> **Sagsfremstilling**

PFA Pension bemærker indledningsvis, at forsikrede tidligere har klaget til Ankenævnet for Forsikring over PFA Pensions afgørelse, og at ankenævnet har afsagt kendelse den 23. august 2010 i sag nr. 75.644.

Det er herefter PFA Pensions opfattelse, at nærværende klage relaterer sig til, og at ankenævnet kun kan realitetsbehandle sagen, for vidt angår forsikredes forhold siden denne dato.
…
PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen
Det bemærkes indledningsvis, at der aktuelt sker udbetaling af halv invalidepension, og at ankenævnet ikke fandt anledning til at kritisere denne afgørelse ved afsigelse af kendelse af 23. august 2010 i sag 75.644.

Det er PFA Pensions opfattelse, at der ikke er sket nogen ændring i forsikredes helbredsmæssige forhold siden den 23. august 2010. Det bemærkes hertil, at der ikke foreligger nye lægelige oplysninger i sagen.

Ved vurdering af forsikredes erhvervsevne lægger PFA Pension vægt på, at der har været gennemført ny arbejdsprøvning i kommunalt regi, og at forsikrede ved evaluering af denne fortsat fandtes at besidde ressourcer, der vil kunne udnyttes på arbejdsmarkedet, og at forsikrede fortsat er visiteret til fleksjob.

PFA Pension lægger ligeledes vægt på, at forsikrede har lært at kompensere for sine helbredsmæssige gener og derved oplever større funktionsniveau.

Det er PFA Pensions opfattelse, at den gennemførte arbejdsprøvning ikke giver fuldt ud afdækker forsikredes erhvervsevne og dermed ikke giver et reelt billede af, hvad forsikrede formår i erhvervsmæssig sammenhæng.

PFA Pension lægger herved vægt på, at kommunen vurderer, at der er udviklingsmuligheder i forhold til arbejdstid, såfremt der etableres hjemmearbejdsplads, eller hvis afstanden til arbejde er så kort som mulig.

Desuden lægges vægt på, at arbejdstiden i arbejdsprøvning på forsikredes anmodning ikke er forsøgt øget.

Det bemærkes i denne sammenhæng, at forsikrede efterfølgende er visiteret til fleksjob hos …, hvis virksomhedsadresse er den samme som forsikredes privatadresse.

Det bemærkes ligeledes, at forsikrede fortsat går til behandling en gang om måneden i …, og at forsikrede i den forbindelse accepterer den lange transport.

PFA Pension lægger vægt på, at den kommunale lægekonsulent vurderer, at forsikredes funktionsniveau i hjemmet er ganske højt sammenlignet med hvad der kræves i et fleksjob inden for kontorområdet.

PFA Pension lægger vægt på, at kommunen vurderer, at forsikredes arbejdsevne (kommunal terminologi) er på samme niveau som ved ansættelse i fleksjob hos …

Det er i øvrigt PFA Pensions opfattelse, at arbejdsmarkedets forhold, herunder at det har været vanskeligt at finde en egnet praktikplads, der tilgodeser forsikredes ønske om beskæftigelse inden for korrespondent-/oversættelsesfaget, og efterfølgende en egnet arbejdsgiver til et fleksjob, er uden betydning i forhold til selskabets vurdering af forsikredes erhvervsevne.

Ud fra en samlet vurdering er det PFA Pensions opfattelse, at forsikredes generelle erhvervsevne vurderes nedsat med halvdelen, men ikke med to tredjedele, og at forsikrede med varetagelse af skånehensyn, herunder særligt mulighed for at ligge ned fortsat vil kunne varetage et arbejde svarende til mellem en tredjedel og halv tid i forhold til en sædvanlig arbejdsuge.

Da der således ikke ses at være sket en ændring - i hvert fald ikke en forværring - af forsikredes helbredsmæssige tilstand, finder PFA Pension ikke anledning til at ændre afgørelsen om, at der udbetales halv invalidepension.

Konklusion
Det er herefter PFA Pensions opfattelse, at der ikke er sket en ændring i forsikredes helbredsmæssige tilstand, siden ankenævnet afsagde kendelse den 23. august 2010 i sag 75.644, og at selskabet derfor fortsat vurderer forsikredes erhvervsevne nedsat med halvdelen, men ikke med to tredjedele, og at selskabet derfor med rette udbetaler halv invalidepension."

Hertil har klageren i brev af 30/4 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Arbejdsprøvningen blev altså gennemført, INDEN Ankenævnet traf afgørelse i sagen (ref. 75.644), men da dokumenterne fra … Kommune ikke var klar, kendte Ankenævnet ikke 'resultatet' af arbejdsprøvningen, da de traf afgørelsen. Derfor drejer denne klage sig ikke, som PFA fejlagtigt skriver, om forløbet efter afgørelse.
…
'....forsikrede arbejdede 15 min. ved skrivebord hvorefter hun lå i sin liggestol i 15 min. (jeg lå faktisk på en madras på gulvet med varmepude) ....arbejdstiden var effektiv'. Dette udtaler jobkonsulenten, men mon der findes en arbejdsgiver, som vil betegne det som 'effektiv arbejdstid', at jeg, hvis der overhovedet var noget at læse korrektur på, først skrev rettelser på papir med blyant, mens jeg lå ned, og DEREFTER skrev det ind på computeren. De fleste ville nok betegne det som ineffektiv eller dobbeltarbejde!

Side 3: '....forsikrede blankt afviste at øge arbejdstiden....' Som det fremgår blev arbejdstiden NEDSAT pga. ubeskrivelige smerter, som forsatte gennem hele forløbet, og som betød, at jeg ikke kunne holde til at være på arbejdspladsen de 8 timer pr. uge, som vi startede ud med, men var nødt til at nedsætte det til 6 timer pr. uge dvs. 2 timer hver anden dag, så selvfølgelig kunne arbejdstiden ikke øges, når jeg ikke kunne holde til det antal timer, jeg startede med.
…
'...forsikrede selv synes, at hun har fået det bedre, og hun bedre kan holde til noget rent fysisk'. Som det fremgår refererer denne sætning til mine behandlinger hos … samt akupunktur, og beskriver min tilstand nogle måneder EFTER arbejdsprøvningen, hvor jeg er 'kommet mig' efter arbejdsprøvningen, som medførte stor forøgelse af mine smerter. Dette betød, at jeg overhovedet ikke kunne holde til nogen form for aktivitet, og at behandlingerne hos … samt akupunktur heller ingen effekt havde i den periode, pga. ekstremer smerter og spændinger i hele kroppen. 2-3 mdr. efter arbejdsprøvningen er jeg efter mange behandlinger endelige tilbage på mit normale lave niveau, hvor jeg forsøger at styrke min krop og udholde mine smerter ved øvelser og ridning.
…
Side 4: '….forsikrede har accepteret sin tilstand og prøver at se muligheder i stedet for begrænsninger'. Korrekt, jeg har ikke givet op, til forskel fra de fleste andre i min situation. Jeg kæmper hver dag for at få del i livet, jeg ligger ikke bare i min seng, men går til behandling, laver øvelser/rider, så ja, jeg prøver at se muligheder, selvom det er temmelig svært, når in-

gen andre end jeg selv tror på, at jeg kan klare et fleksjob. … Kommunen har gentagne gange forsøgt at overbevise mig om, at det er urealistisk for mig at klare et fleksjob, og at førtidspension er den eneste løsning for folk i min situation.

'…..udviklingsmulighed i arbejdstiden, hvis hjemmearbejdsplads..', '...et lidt højere ugentligt timeantal'. Dette skal ses i forhold til arbejdsprøvningen, som viste 1 time effektiv pr. dag, så … Kommune og jeg selv forventer/håber, at hjemmearbejdsplads kan medføre op til 2 timer pr. dag fordelt over en hel arbejdsdag. Det er med udgangspunkt i denne **forventning** om op til 2 timer pr. dag, at … Kommune tilbyder mig et deltidsfleksjob.

'.... arbejdstiden i arbejdsprøvning var planlagt til 2 timer dagligt...., men blev varieret undervejs', som det fremgår kunne jeg ikke holde til at komme på virksomheden 4 gange om ugen, og dette blev derfor NEDSAT til 3 gange pr. uge pga. invaliderende smerter, som betød, at behandlinger og øvelser var uden effekt i den periode.
…
Side 6: '.. behandling i …, og .. accepterer den lange transport'. Igen en påstand som sår tvivl om, hvorvidt PFA har sat sig ind i min sag og læst, HVORFOR jeg går til behandling i … Som beskrevet mange gange tidligere, har jeg prøvet alle former for behandling og genoptræning de sidste 7 år, men behandlingerne hos … er den eneste form for behandling, som har formået at give mig større bevægelse i min ryg, hvilket har gjort mig i stand til at lave øvelser, og dermed styrke min ryg og krop generelt. Heldigvis bor jeg 10 min. fra … lufthavn, jeg medbringer siddepude og varmedunk, som jeg fylder med kogende vand i lufthavnen. Jeg ligger ned på 'sofa' inden flyafgang (fly … - … tager 30 min.), derefter tager jeg taxi - liggende - til … ca. 15 min. Selvfølgelig tager det tid, og er både en fysisk og økonomisk belastning (fly + behandling + taxi: DKK 3.000 pr. gang), men jeg ligger faktisk ned det meste af tiden, og jeg har sådan set ikke noget valg(!), eftersom behandlingen ikke tilbydes i …, og jeg ikke kan undvære den.
…
'..funktionsniveau i hjemmet er ganske højt', denne udtalelse fra Kommunens lægekonsulent er, som nævnt ovenfor, udelukkende baseret på Speciallægeerklæringen fra Speciallæge …, som beskriver, 'at min mor hjælper med rengøring, min mand handler osv.' Jeg ved ikke, om lægekonsulenten henviser til, at jeg selv formår at gå i bad og tage tøj på?!
…
Selv hvis jeg kunne ligge ned og arbejde, hvilket desværre ikke er muligt, pga. spændinger i nakke og arme, er min erhvervsevne på en hel dag: max. 2 timer. … Kommune har sørget for specialtilpasset stativ til computerskærm, samt specialfremstillet tastatur-holder, således at jeg kan ligge ned og kigge på computeren. Dette har dog IKKE forøget min erhvervsevne, da følgevirkningerne af at ligge ned og kigge på en skærm er ekstreme spændinger i nakke og arme. (Bilag … - brev fra … Kommunes Fysioterapeut, …"

Parterne er fremkommet med yderligere kommentarer i flere breve til nævnet.

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**

§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab
Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse. …

Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pension's skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder oplysninger om klagerens arbejdsprøvning, finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har afvist at udbetale fulde ydelser med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson